

**Veiligheid binnen
Het Jongeren Opvang Centrum,
hertoets**

Inspectie jeugdzorg
Inspectie van het Onderwijs
Inspectie voor de Gezondheidszorg
Inspectie voor de Sanctietoepassing

Utrecht, december 2008

Samenvatting

De Inspectie jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing hebben in 2007 onderzoek gedaan naar de veiligheid binnen de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) in Nederland.

Over Het Jongeren Opvang Centrum (J.O.C.), onderdeel van Spirit, hebben de inspecties toen geoordeeld dat de inrichting een ernstig risico had op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat voor de jongeren en voor het personeel van de inrichting en de daaraan verbonden school. De inspecties hebben daarom de inrichting onder verscherpt toezicht geplaatst.

De inspecties hebben na twee voortgangsgesprekken met de inrichting besloten een hertoets uit te voeren.

In dit rapport beantwoorden de inspecties de vraag of het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de inrichting zodanig is verminderd dat het verscherpt toezicht kan worden opgeheven. De inspecties hebben in deze hertoets onderzocht wat er in de praktijk in de inrichting veranderd is ten opzichte van het onderzoek van 2007.

Samenvattend oordelen de inspecties dat de inrichting en de daaraan verbonden school, die deel uitmaakt van het Altra College, niet langer een ernstig risico lopen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. De voortvarendheid waarmee de directie veranderingen heeft doorgevoerd, heeft geleid tot voldoende verbeteringen om het verscherpt toezicht op te heffen.

Dit oordeel is gebaseerd op de volgende conclusies:

- De preventie en beheersing van agressie en geweld is verbeterd doordat medewerkers betrokken worden bij de verbetering van het veiligheidsbeleid.
- Het bejegeningsklimaat is verbeterd doordat de inrichting de individuele belangen van jongeren beter is gaan respecteren.
- Bij de vormgeving van de opvoeding en behandeling heeft de inrichting meer oog gekregen voor de individuele behandeling en het schoolprogramma van de jongeren.
- De deskundigheid van het personeel is positief in ontwikkeling door veranderingen in cultuur en het bieden van scholingsmogelijkheden.

Het Jongeren Opvang Centrum valt na het opheffen van het verscherpt toezicht onder het reguliere toezicht. In 2009 vindt nog een toets plaats, waarbij de inspecties het risico dat de inrichting loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat opnieuw bepalen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Hoofdstuk 1 Inleiding	7
Hoofdstuk 2 De veiligheid in het J.O.C.	9
2.1 Preventie en beheersing van agressie en geweld	9
2.1.1. Voorkómen van agressie en geweld	9
2.1.2. Optreden tegen agressie en geweld	12
2.2 Bejegeningssklimaat	13
2.2.1. Waarborgen rechten jongeren	13
2.2.2. Bieden van voorspelbaar perspectief	14
2.2.3. Omgang met de jongeren	15
2.3 Opvoeding en behandeling	15
2.3.1. Opvoeding	15
2.3.2. Behandeling	17
2.4. Deskundigheid van het personeel	17
2.4.1. Bedrijfscultuur	17
Hoofdstuk 3 Oordeel van de inspecties	19
Bijlage 1 Het onderzoek	21
Bijlage 2 Score-classificaties per risicogebied, criterium en indicator	23
Bijlage 3 Brieven van de inspecties aan de inrichting	35
Bijlage 4 Geraadpleegde documenten	39

Hoofdstuk 1 Inleiding

Op verzoek van de minister van Justitie hebben de Inspectie jeugdzorg, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie van het Onderwijs en de Inspectie voor de Sanctietoepassing in 2007 onderzoek gedaan naar de veiligheid binnen de justitiële jeugdinrichtingen (JJI's) in Nederland. In september 2007 is het landelijk rapport "Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: opdracht met risico's" aangeboden aan de staatssecretaris van Justitie met de veertien onderliggende inrichtingsrapporten.¹

De inspecties oordeelden dat de JJI's hun opdracht onvoldoende waarmaken en daardoor te grote risico's lopen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. In zes van de veertien inrichtingen, waaronder Het Jongeren Opvang Centrum (J.O.C.), onderdeel van Spirit, was sprake van een *ernstig* risico; deze inrichtingen zijn onder verscherpt toezicht van de inspecties geplaatst.² De overige inrichtingen liepen een *laag* of een *matig* risico. Er was geen enkele inrichting die op alle onderzochte punten (indicatoren) geformaliseerd beleid had dat bij medewerkers bekend was en in de dagelijkse praktijk consequent werd gehanteerd. Dat wil zeggen dat ook bij geen enkele van deze inrichtingen sprake was van een volledig operationeel of geborgd beleid.

De inspecties hebben de inrichtingen aanbevolen om te zorgen dat alle onderzochte indicatoren op ten minste operationeel niveau gebracht worden.

Verbeterplannen

De inspecties hebben vervolgens elke inrichting en de daaraan verbonden school verzocht om, op basis van een door hen gezamenlijk opgesteld verbeterplan, maatregelen te treffen die het geconstateerde risico verkleinen. Alle inrichtingen en scholen hebben een verbeterplan opgesteld. De inspecties hebben de plannen getoetst op relevantie en ambitie.

Vervolgtoezicht

De inspecties hebben besloten ook het vervolgtoezicht gezamenlijk vorm te geven en uit te voeren. Het gaat om toezicht op maat. Bij de hertoetsen hanteren de inspecties hetzelfde toetsingskader als in het eerste onderzoek om de resultaten van het toezicht te kunnen vergelijken.

Het verscherpt toezicht bij het J.O.C. hield in dat de inspecties de inrichting en school intensief hebben gevolgd. In twee voortgangsgesprekken hebben de inspecties zich op de hoogte gesteld van de uitvoering van het verbeterplan en hebben zij resultaten en knelpunten met de directie besproken.

Dit rapport

In dit rapport beantwoorden de inspecties de vraag of het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de inrichting zodanig is verminderd dat het verscherpt toezicht kan worden

¹ Meer informatie over het onderzoek veiligheid JJI dat in 2006 is voorbereid en in 2007 is uitgevoerd, staat in bijlage 1.

² De Inspectie van het Onderwijs heeft vier scholen in een traject van geïntensiveerd toezicht geplaatst.

opgeheven. De inspecties hebben in de hertoets onderzocht wat er in de praktijk in de inrichting veranderd is ten opzichte van het onderzoek van 2007.

Leeswijzer

In *hoofdstuk 2* staan de bevindingen van de inspecties over de huidige situatie in de inrichting met betrekking tot de vier risicogebieden, met zo nodig een toelichting.

In *hoofdstuk 3* staat het oordeel van de inspecties.

In *bijlage 1* staan de probleemstelling van het onderzoek, definities, de onderzoeksvraag, de wijze van beoordelen en de uitvoering van het onderzoek in 2007 uitgewerkt.

In *bijlage 2* staat de uitwerking van het toetsingskader met score-classificaties.

In *bijlage 3* staan de brieven van de inspecties aan de inrichting in het kader van het vervolgtoezicht.

In *bijlage 4* staat het overzicht van de in de hertoets geraadpleegde documenten.

Hoofdstuk 2 De veiligheid in het J.O.C.

De paragrafen van dit hoofdstuk zijn gewijd aan de bevindingen op de risicogebieden *Preventie en beheersing van agressie en geweld, Bejegeningssklimaat, Opvoeding en behandeling en Deskundigheid van het personeel*. Elk risicogebied is verdeeld in een aantal criteria met indicatoren. Elke paragraaf bevat achtereenvolgens de uitwerking van een criterium in indicatoren en de scores van de inspecties per indicator. De scores zijn weergegeven op een vierpuntsschaal: *afwezig, aanwezig, operationeel en geborgd*.

In dit rapport staan de scores die de inrichting in het inspectieonderzoek van 2007 heeft behaald. Als een score na de hertoets van 2008 is veranderd, staat dat als volgt aangegeven:

- de gewijzigde score 2008 staat geel gearceerd (√);
- de score van 2007 is doorgehaald (↘).

Scores die niet gewijzigd zijn, zijn licht grijs (√).

Alleen de scores die gewijzigd zijn sinds het inspectierapport van 2007, worden onderbouwd.

2.1 Preventie en beheersing van agressie en geweld

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen* en *de inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.1.1. Voorkómen van agressie en geweld

Scores per indicator

 criterium De inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Veiligheid gebouw	↘	↘		
Inzicht in veiligheidsbeleving		↘	√	
Inventarisatie veiligheidsrisico's		↘	√	
Beleid preventie en beheersing incidenten		↘	√	
Training medewerkers.		↘	√	
Beleid ongewenste omgangsvormen		↘	√	
Beleid integriteitsbreuken		↘	√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Veiligheid gebouw

Het beleid om tot een veilig inrichtingsgebouw te komen is aanwezig. Het resultaat zal zijn een veilig inrichtingsgebouw dat stapsgewijs gerealiseerd wordt. Medewerkers zijn geïnformeerd over de verschillende fases in het bouwproces en betrokken bij het in kaart brengen van veiligheidsrisico's die zich in de verschillende procesfasen voordoen. Dit gebeurt via een veiligheidsconferentie en daarvan afgeleide werkgroepen. Sinds juni 2007 is een nieuw sleutel- en piepersysteem operationeel. Ook is het cameratoezicht buiten sterk verbeterd.

Inzicht in veiligheidsbeleving

Naast de exitgesprekken die al plaatsvonden en de periodieke uitvoering van de BASAM onder medewerkers van J.O.C. en docenten van het Altra College die in 2000 al plaatsvond, heeft dit jaar onderzoek naar de tevredenheid en veiligheidsbeleving van jongeren middels het ABC-onderzoek plaatsgevonden. De uitkomsten van de exitinterviews en het ABC-onderzoek zijn in 2008 naast elkaar gelegd. De resultaten worden geanalyseerd, besproken met medewerkers en in beleid vertaald. Een voorbeeld is een training voor leidinggevenden om integriteitsdilemma's en veiligheidsproblemen in teams bespreekbaar te maken naar aanleiding van de uitkomsten van de BASAM. Een ander voorbeeld is dat het ABC-onderzoek liet zien dat jongeren zich niet gehoord voelen op "hoger" niveau in de organisatie. De jongerenraad wordt naar aanleiding van dit signaal versterkt. De leden hebben aan een training vergadertechniek deelgenomen en krijgen meer begeleiding. In 2009 zullen uitkomsten van de diverse tevredenheidsonderzoeken voor het eerst in samenhang worden geanalyseerd.

Inventarisatie veiligheidsrisico's

In augustus 2008 is een veiligheidsconferentie gehouden met het doel de veiligheidsrisico's te inventariseren die ontstaan door de sloop, de nieuwbouw en de tijdelijk verplaatsing van loge en ingang. Alle actiepunten uit het plan van aanpak naar aanleiding van de RI&E van 2005 zijn uitgevoerd of meegenomen in de herbouw- en renovatieplannen. Het hoofd beveiliging zorgt ervoor dat werkgroepen doorwerken aan de aanpak van gesignaleerde problemen en dat medewerkers betrokken worden bij die werkgroepen, zodat er draagvlak ontstaat.

Beleid preventie en beheersing incidenten

Per oktober 2008 zijn alle acties die betrekking hebben op het veiligheidsbeleid ondergebracht in het Plan van Aanpak "Koers op veiligheid", dat als het vervolg gezien wordt op "Een veilig perspectief", dat direct naar aanleiding van het eerder inspectieonderzoek was opgesteld.

De instructies waarin staat hoe om te gaan met agressie en geweld staan op schrift, zijn goed toegankelijk op de afdelingen en bekend bij de medewerkers. Als er een ernstig incident heeft plaatsgevonden wordt er een inrichtingsbijeenkomst georganiseerd, waar het incident onder voorzitterschap van de adjunct-directeur wordt geanalyseerd om lering te trekken voor de toekomst. Groepsleiders werken samen met jongeren aan een huiselijker sfeer op de afdelingen en jongeren

worden betrokken bij beslissingen over de inrichting van de leefafdelingen en de besteding van het daarvoor beschikbare budget. Groepsleiders vinden dat daarmee agressie onder jongeren wordt voorkomen.

Er zijn heldere afspraken om bezoekers en medewerkers piepvrij door de toegangscontrole te leiden met achterlating van mobiele telefoons. Het hoofd beveiliging ziet toe op naleving en handhaving. Veiligheid is een onderwerp geworden van het werkoverleg. Groepsleiders vinden dat er een aanspreekcultuur is en dat er open en direct gesproken wordt, dat er feedback wordt gegeven op hoe je te werk gaat en dat incidenten worden geëvalueerd. De coördinator Bedrijfshulpverlening (BHV) organiseert frequent oefeningen op locatie.

Training medewerkers

Medewerkers worden getraind in het omgaan met agressie en geweld. Medewerkers (ook de medewerkers van het Altra College) nemen drie maal per jaar aan de tweedaagse training deel. Alarmsituaties die niet vlekkeloos verliepen zijn ingebracht als casus tijdens trainingen. Medewerkers worden persoonlijk uitgenodigd voor deelname, Deelname is verplicht en over deelname wordt gerapporteerd aan de afdelingsmanager. Er is een nieuw naslagwerk voor de training Gepast Fysiek Optreden ontwikkeld. Voor nieuwe medewerkers is een verplicht te volgen opleidingstraject ontwikkeld, waarvan de training Gepast Fysiek Optreden deel uitmaakt.

Beleid ongewenste omgangsvormen

Het beleid is aanwezig en onderwerp van inrichtingsbrede besprekingen. Het feit dat medewerkers zich niet altijd gesteund voelen als ze hun ervaringen met seksuele intimidatie bespreekbaar proberen te maken met leidinggevenden is op tafel gekomen. Intervisiebijeenkomsten die binnenkort starten worden gezien als een manier om moeilijk bespreekbare onderwerpen beter bespreekbaar te maken.

Beleid integriteitsbreuken

Het periodiek agenderen van de gedragscode in teamvergaderingen houdt het onderwerp onder de aandacht van de medewerkers. Leidinggevenden hebben deelgenomen aan een cursus om integriteitsdilemma's in teams aan de orde te stellen en aan een vervolgcursus integriteit gericht op het krijgen van input voor de verdere vormgeving van het integriteitsbeleid. Het veiligheidsbeleid wordt door medewerkers uitgevoerd.

2.1.2. Optreden tegen agressie en geweld

Scores per indicator

 criterium De inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Personele bezetting	✘	✓		
Melding, registratie en analyse van incidenten		✓		
Alarmeringsprocedure.		✘	✓	
Samenwerking inrichting en school m.b.t. incidenten		✘	✓	
Nazorg incidenten			✓	

Onderbouwing van de veranderde scores

Personele bezetting

Er is beleid ontwikkeld om de personele bezetting kwalitatief en kwantitatief te verbeteren. Er zijn (door Spirit) voorlichtingsavonden gehouden om mensen die mogelijk belangstelling hebben om in het J.O.C. te werken te informeren. Het aantal geïnteresseerden is hoog. Er is ook een groot aantal nieuwe groepsleiders in dienst genomen. Met de in gang gezette ontwikkelingen (waaronder de functiedifferentiatie en de opleidingsfaciliteiten) lukt het veel goede medewerkers te binden. Er is opleidingsbeleid ontwikkeld om het opleidingsniveau van de groepsleiding beter in overeenstemming te brengen met het gewenste niveau. Medewerkers die daarvoor in aanmerking komen krijgen opleidingsfaciliteiten om een mbo- of hbo-opleiding te volgen. Er is ook een opleidingscoördinator in dienst getreden. Er is een Plan van Aanpak terugdringen verzuim opgezet. Met vertrekkende medewerkers worden exitgesprekken gevoerd.

Gedurende de nachtelijke uren en voor het toezicht op de bouwactiviteiten worden extra beveiligingsmedewerkers ingezet.

Alarmeringsprocedure

De alarmeringsprocedure is aanwezig en wordt toegepast. Medewerkers zijn op de hoogte van de alarmeringsprocedure en passen deze toe. In het kader van de training Gepast Fysiek Optreden worden oefeningen gehouden en geëvalueerd. De GFO-coördinator bewaakt dat alarmsituaties die zich hebben voorgedaan worden geëvalueerd. Er is een afname van het aantal geweldsincidenten dat aanleiding geeft tot alarmering.

Samenwerking inrichting en school m.b.t. incidenten

De samenwerking tussen school en inrichting bij incidenten is vooral verbeterd, omdat plannen van inrichting en school m.b.t. tot individuele jongeren beter op elkaar worden afgestemd.

Beide groepen medewerkers worden op dezelfde wijze geschoold waar het de basismethodiek en het Gepast Fysiek Optreden betreft. Deze trainingen zijn verplicht voor zowel groepsleiders als docenten. De afronding van het project “Een samenhangend dagprogramma” en het Plan van Aanpak ‘Een veilige school’ dragen bij aan een beter zicht op de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen school en inrichting m.b.t. invulling van het dagprogramma. Bij bijna alle teamoverleggen (70%) is de school aanwezig.

2.2 Bejegeningssklimaat

Dit risicogebied kent drie criteria: *de inrichting waarborgt de rechten van de jongeren, de inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief en de inrichting gaat respectvol om met de jongeren.* Alle drie de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.2.1. Waarborgen rechten jongeren

Scores per indicator

Criterion De inrichting waarborgt de rechten van de jongeren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Informeren van jongeren			√	
Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften		≠	√	
Hulp en rechtsbijstand		√		
Recht op medische / psychiatrische behandeling			√	
Visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties			√	
Dagbesteding jongeren (onderwijs of anderszins)		≠	√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften

Jongeren worden inmiddels goed op de hoogte gesteld van de procedures rond het indienen van klachten.

Op de groepen zijn brievenbussen geplaatst waarin jongeren hun klachtenbriefjes kwijt kunnen. Deze worden dagelijks opgehaald door de bevolkingsadministratie en vervolgens rechtstreeks toegezonden aan de Commissie van Toezicht.

Ook beschikt de inrichting sinds kort over een boekje met informatie waarmee jongeren geïnformeerd worden over regels en rechten die verbonden zijn aan het verblijf in het J.O.C. De klachtprocedure is daarin opgenomen en ook is beschreven hoe de klacht kan worden ingediend. De klachtprocedure is bekend bij medewerkers en wordt nageleefd. Jongeren krijgen, als ze dat willen, hulp bij het invullen

van formulieren voor het indienen van klachten. Gegronde verklaarde klachten worden besproken in het teamoverleg en het managementteam om lering te trekken uit de uitspraak.

Dagbesteding jongeren (onderwijs of anderszins)

De school biedt een onderwijsprogramma voor alle jongeren. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het om onderwijs gaat en er gekozen is voor een systeem met vakleerkrachten. Met name de daling van de lesuitval van 24% naar 4% zorgt voor continuïteit in het dagprogramma voor jongeren en heeft geleid tot meer rust in de inrichting.

2.2.2. Bieden van voorspelbaar perspectief

Scores per indicator

 criterium De inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Informatie jongeren over doel en perspectief verblijf			√	
Betrokkenheid jongeren bij verblijfs- / behandelplan.		√		
Betrokkenheid ouders / wettelijke vertegenwoordigers bij verblijfs- / behandelplan			√	
Informatie jongeren over doel en perspectief school		✗	√	

Onderbouwing van de veranderde scores

Informatie jongeren over doel en perspectief school

De intake van de school is verbeterd. Jongeren worden bij opname direct op de hoogte gesteld van de mogelijkheden van het onderwijsprogramma. Daarbij streeft de school in de toekomst naar een vorm van 'streaming', waarbij na een intakefase er mogelijkheden zijn voor: praktijkonderwijs, vmbo-t en vmbo-beroepsgericht. Hierbij is tevens samenwerking met het ROC noodzakelijk en voor oudere leerlingen komt er een aangepast programma met extern ingekochte cursussen. Deze structuur zal volledig in werking treden als de inrichting, na de verbouwing, de volledige opnamecapaciteit heeft.

2.2.3. Omgang met de jongeren

Scores per indicator

 criterium De inrichting gaat respectvol om met de jongeren	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Bescherming privacy en persoonlijke levenssfeer			√	
Naleving gedragsregels / omgangsvormen		†	√	
Nemen / verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen			√	
Besluitvorming / verantwoording van intrekken vrijheden		√		

Naleving gedragsregels / omgangsvormen

Het aanwezige inrichtingsbeleid met betrekking tot gedragsregels en omgangsvormen wordt consequenter gehandhaafd.

Ook beschikt de inrichting sinds kort over een boekje met informatie voor de jongeren waarin deze regels helder uitgelegd worden.

2.3 Opvoeding en behandeling

Dit risicogebied kent twee criteria: *de inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal* en *de inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek*. Allebei de criteria komen hieronder achtereenvolgens aan bod. Elk met een aantal indicatoren.

2.3.1. Opvoeding

Scores per indicator

 criterium De inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal	Afwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften	†	√		
Afstemming leefomgeving op ontwikkelingsbehoeften	†	√		
Samenstelling leefgroepen		√		
Samenstelling schoolgroepen		†	√	
Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren / leerlingen	†		√	
Bepalen beginsituatie leerlingen			√	
Volgen vorderingen en ontwikkeling leerlingen	†		√	
Leerinhouden / dagprogramma in relatie tot handelingsplan		√		
Evaluatie uitvoering handelingsplan	†	√		

Onderbouwing van de veranderde scores

Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften

Voor het J.O.C. is inmiddels een samenhangend dagprogramma opgesteld waarin dagbesteding, vrije tijdsbesteding inclusief sport, geestelijke verzorging en trainingen een plaats hebben.

De lesuitval is fors gereduceerd waardoor jongeren niet meer regelmatig overdag op de groep verblijven.

Ook de Individueel Traject Begeleider (ITB-er) heeft een duidelijke plek gekregen in het dagprogramma, omdat de inzet van deze medewerkers nu structureel aan een unit verbonden is. Medewerkers en jongeren geven aan deze veranderingen te waarderen. De veranderingen zijn echter nog pril, waardoor de indicator nog niet als operationeel is beoordeeld.

Afstemming leefomgeving op ontwikkelingsbehoeften

In het huidige gebouw is het moeilijk om een acceptabele leefomgeving te creëren. De inrichting is bezig met nieuwbouw die wel aan de hedendaagse eisen zal voldoen.

Binnen deze situatie heeft de inrichting in de huidige units verbeteringen aangebracht. Deze hebben er met name toe geleid dat de units schoner zijn en een huiselijker sfeer hebben.

Jongeren hebben corveetaken, deze worden ook uitgevoerd.

Aanstootgevende posters zijn ook niet meer te vinden, hier zijn nu duidelijke regels voor die bij groepsleiders en jongeren bekend zijn en die ook daadwerkelijk gehandhaafd worden.

Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren / leerlingen

Inmiddels vindt er ook structureel overleg over de jongeren plaats tussen de school en de inrichting. De mentoren van de school zijn nu altijd bij het teamoverleg en de perspectiefgesprekken van de jongeren. Medewerkers van de CMV (Cultureel Maatschappelijk Vorming) nemen ook deel aan het teamoverleg. Het structurele multidisciplinaire overleg heeft volgens medewerkers een duidelijke meerwaarde voor de begeleiding van jongeren.

Verbeterde indicatoren met betrekking tot het onderwijs:

Doordat de school een start heeft gemaakt met de streaming van het onderwijs, is het nu mogelijk om de jongeren te plaatsen in een groep die past bij de onderwijsbehoeften van de jongere. Nu al is er een intakeklas waar voor alle jongeren de OTK wordt ingevuld. De vorderingen worden op verschillende niveaus gevolgd: via de dagrapportage en de studievoortgang. Er zijn frequent leerlingbesprekingen waar de ontwikkeling en de vorderingen worden besproken. De interne begeleider van de school heeft hierbij een belangrijke spilfunctie. De school is aanwezig bij de behandelbesprekingen van de inrichting over de jongere. Hoewel er al veel is verbeterd, is met name de evaluatie van de uitvoering van het handelingsplan voor *alle* leerlingen nog een verbeterpunt. Nu spitst dit zich nog teveel toe op de leerlingen die op- en/of uitvallen.

2.3.2. Behandeling

Scores per indicator

 criterium De inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek	Atwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen		√		
Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen			√	
Intern en / of extern behandelaanbod behandelbare psychiatrische stoornissen		†	√	
Visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige handelingen onder dwang		√		
Multidisciplinaire vaststelling medisch-psychiatrisch behandelbeleid			√	
Behandeling PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren op basis van behandelplan	NVT			

Onderbouwing van de veranderde scores

Intern en / of extern behandelaanbod behandelbare psychiatrische stoornissen

Het intern behandelaanbod voorziet op indicatie in interventies door de psychiater, de gedragsdeskundigen en door de sociaal psychiatrisch verpleegkundige. Daarnaast bestaat de mogelijkheid gebruik te maken van externe behandelcapaciteit van de Bascule. Tevens wordt met Jellinek samengewerkt op het gebied van drugs- en verslavingsproblematiek.

2.4. Deskundigheid van het personeel

Dit risicogebied kent één criterium: *de inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur.*

Het criterium komt hieronder aan bod met een aantal indicatoren.

2.4.1. Bedrijfscultuur

Scores per indicator

 criterium De inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur	Atwezig	Aanwezig	Operationeel	Geborgd
Indicatoren				
Formatie gezondheidszorgfuncties volgens DJI adviesnorm		√		
7x24 uren bereikbaarheid arts en psychiater		†	√	
Kwaliteit en deskundigheid personeel in relatie tot behoefte doelgroep		√		
Beleid professionele ontwikkeling medewerkers		†	√	
Scholingsaanbod gezondheidszorggebied	†	√		
Handelen medewerkers in relatie tot behoefte doelgroep		√		

Onderbouwing van de veranderde scores

7x24 uurs bereikbaarheid arts en psychiater

De medische en de psychiatrische bereikbaarheid en beschikbaarheid buiten kantooruren is geregeld. Psychiaters van het forensisch cluster van de Bascule verzorgen de NAW diensten en de huisartsenpost kan buiten kantoor tijden worden ingeschakeld.

Beleid professionele ontwikkeling medewerkers

Er is inmiddels sprake van een betere inhoudelijke begeleiding van de teams en werkbegeleiding / individuele coaching door de psychologen. De staf heeft een duidelijker plek binnen de inrichting en ten opzichte van de units.

Daarnaast heeft het inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers meer inhoud gekregen en de periode waarin zij boventalig ingezet worden is verlengd van twee naar vier weken.

Voor het personeel van de school is met name de invoering van de basismethodiek een verbetering.

Scholingsaanbod gezondheidszorggebied

Medewerkers worden toenemend in de gelegenheid gesteld zich te scholen op het gebied van de gezondheidszorg.

Hoofdstuk 3 Oordeel van de inspecties

In dit hoofdstuk wordt de vraag beantwoord hoe de veiligheid van het leef-, behandel- en werkklimaat in inrichting en school zich verhoudt tot de situatie een jaar geleden. Deze vraag wordt beantwoord door aan te geven in hoeverre en waar er verbeteringen zichtbaar zijn ten opzichte van het vorige onderzoek van de inspecties in 2007. Het oordeel wordt onderbouwd aan de hand van de geconstateerde verbeteringen op de vier risicogebieden, *preventie en beheersing agressie en geweld, bejegeningssklimaat, opvoeding en behandeling, deskundigheid van het personeel*.

Bieden en waarborgen van een veilig leef- behandel- en werkklimaat

Samenvattend oordelen de inspecties dat de inrichting en de daaraan verbonden school, die deel uitmaakt van het Altra College, niet langer een ernstig risico lopen op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat. De voortvarendheid waarmee de directie veranderingen heeft doorgevoerd, heeft geleid tot voldoende verbeteringen om het verscherpt toezicht op te heffen.

In relatie tot de vier risicogebieden zijn hierbij de volgende verbeteringen van belang

De preventie en beheersing van agressie en geweld is verbeterd doordat medewerkers betrokken worden bij de verbetering van het veiligheidsbeleid.

De veiligheidsproblematiek is op een grondige manier aangepakt. Dat geldt zowel voor de gebouwelijke problemen, die door nieuwbouw worden opgelost, als de tijdelijke problemen die daarbij aan de orde zijn. De aanpassingen in de technische voorzieningen evenals de regels en de procedures, zijn aspecten van het veiligheidsbeleid die worden besproken in de diverse werkoverleggen. Op deze wijze zijn medewerkers van alle geledingen betrokken bij de veranderingen in het veiligheidsbeleid. De verantwoordelijkheid voor de verschillende aspecten van het veiligheidsbeleid zijn eenduidig belegd bij verschillende functionarissen.

Het bejegeningssklimaat is verbeterd doordat de inrichting de individuele belangen van jongeren beter is gaan respecteren

De inrichting doet meer inspanningen om ervoor te zorgen dat jongeren op de hoogte zijn van de regels die van belang zijn tijdens het verblijf en de rechten waarop ze zich kunnen beroepen. De klachtprocedures zijn toegankelijker geworden en het recht op een passend dagprogramma voor de jongere krijgt beter vorm, mede door verbetering van het onderwijs.

Een meer respectvolle benadering van de jongeren komt tot uiting in het consequent toelichten en naleven van gedrags- en omgangsregels.

Bij de vormgeving van de opvoeding en behandeling heeft de inrichting meer oog gekregen

voor de individuele behandeling en het schoolprogramma van de jongeren

Het realiseren van een samenhangend dagprogramma is een belangrijke vooruitgang in het J.O.C. en wordt door jongeren en medewerkers gewaardeerd. De multidisciplinaire samenwerking is verbeterd. Ook is veel duidelijker geworden welke rol en positie de verschillende functionarissen hebben ten opzichte van elkaar en bij de begeleiding en behandeling van de jongeren.

In vergelijking met het eerdere onderzoek, is de kwaliteit van het onderwijs sterk verbeterd en draagt nu essentieel bij aan het perspectief van een zinvolle behandeling. Doordat een aantal groepen door de verbouwing gesloten is, kan het programma van de school nog niet geheel geïmplementeerd worden. Ondanks deze belemmering en het gegeven dat de verbeteringen recent zijn, is veel toch al zichtbaar. Betrokkenen ervaren deze verbeteringen ook in de dagelijkse praktijk. Het gekozen motto dat goed onderwijs bijdraagt aan vermindering van de gedragsproblematiek, ondersteunt dit.

Het herkennen, diagnosticeren en behandelen van jongeren met psychische en/of psychiatrische problematiek begint een herkenbaar en effectief onderdeel te worden van het inrichtingsbeleid. De basis hiervoor is beschreven in het 'J.O.C. Cahier', waarin de behandelvisie is vastgelegd. Deze notitie is nog niet definitief vastgesteld en de zienswijze die hierin wordt weergegeven dient vervolgens nog te worden geïmplementeerd.

De deskundigheid van het personeel is positief in ontwikkeling door veranderingen in cultuur en het bieden van scholingsmogelijkheden.

Mede door de versterkte positie van de staf is er binnen het J.O.C. meer aandacht voor de inhoudelijke begeleiding van teams en het ondersteunen van groepsleiding. De aanscherping van het inwerkprogramma draagt bij aan een meer professionele, op behandeling gerichte cultuur.

Door deze verandering in cultuur en gerichte scholingsmogelijkheden zijn medewerkers toenemend in staat afwijkend gedrag van jongeren te herkennen. Doordat gedragsdeskundigen meer contact hebben met de groep en de groepsleiders is een toeleiding naar het psychomedisch overleg gemakkelijker te realiseren dan voorheen.

De hechtere samenwerking van de school met de inrichting op het essentiële terrein van opvoeding en behandeling, hebben ook geleid tot een verbetering van de deskundigheid van het personeel van de school. Verandering van het management van de school is hierbij een belangrijke randvoorwaarde gebleken en belangrijk voor de verdere implementatie.

Vervolg

Het Jongeren Opvang Centrum valt na het opheffen van het verscherpt toezicht onder het reguliere toezicht. In 2009 vindt nog een toets plaats, waarbij de inspecties het risico dat de inrichting loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat opnieuw bepalen.

Bijlage 1 Het onderzoek

Het onderzoek van de inspecties is uitgevoerd overeenkomstig het landelijk onderzoek veiligheid JJI in 2007. Hieronder volgen de in het onderzoek gehanteerde definities, de onderzoeksvraag, informatie over de wijze van beoordelen en over de uitvoering van het onderzoek.

Definities

De inspecties hanteren het uitgangspunt dat het opsluiten in een beveiligde setting van jeugdigen met ernstige gedrags- en/of psychiatrische problemen, die al dan niet strafbare feiten hebben gepleegd, een risicovolle situatie is. In dit licht bezien is het de taak van de JJI om de risico's zoveel mogelijk het hoofd te bieden en hiermee de veiligheid van jeugdigen en medewerkers te waarborgen zodat begeleiding en behandeling kan plaatsvinden. Een veilig leef-, behandel- en werkklimaat binnen de JJI definiëren de inspecties als volgt:

- de jeugdigen vormen geen gevaar voor zichzelf, in termen van zelfbeschadiging en (poging tot) zelfdoding;
- de jeugdigen vormen geen gevaar voor elkaar, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- de jeugdigen vormen geen gevaar voor het personeel, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag;
- het personeel vormt geen gevaar voor de jongeren, in termen van verbaal, fysiek en/of seksueel grensoverschrijdend gedrag.

Hoewel incidenten binnen JJI's niet uit te sluiten zijn, verwachten de inspecties dat de JJI's ernaar streven een zo veilig mogelijk leef-, behandel en werkklimaat te realiseren. Dit kunnen de inrichtingen doen door risicovolle situaties tot een minimum te beperken om zo de kans op veiligheid van jeugdigen en personeel maximaal te verhogen. Wat risicovolle situaties zijn, hebben de inspecties op basis van een risicoanalyse en een literatuurstudie gedefinieerd. Zij onderscheiden vier risicogebieden, die in belangrijke mate bijdragen aan de (on)veiligheid binnen een JJI en de daaraan verbonden school. Het betreft de volgende gebieden:

- *Preventie en beheersing van agressie en geweld:* de JJI hanteert beleid gericht op preventie en beheersing van incidenten en omgang met agressie.
- *Bejegeningsklimaat:* de JJI bejegt de jeugdigen op zodanige wijze dat onveilige situaties zo min mogelijk ontstaan of worden uitgelokt.
- *Opvoeding en behandeling:* het verblijf in de JJI wordt aangewend voor de (her)opvoeding en behandeling van jeugdigen op basis van hun individuele behoeften en problematiek.
- *Deskundigheid van het personeel:* het personeel van de JJI beschikt over voldoende (specialistische) kennis en professionaliteit om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te waarborgen.

Onderzoeksvraag

De vraagstelling van het onderzoek luidt als volgt:

Voldoet de justitiële jeugdinrichting aan de taak om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te bieden en te waarborgen voor de jeugdigen en het personeel van de inrichting en de daaraan verbonden school?

De vraagstelling wordt door middel van de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- heeft de JJI geformaliseerd beleid gericht op het voorkomen en terugdringen van agressie en geweld en zo ja, in hoeverre is dit beleid operationeel?
- bejegt de JJI de jeugdigen op zodanige wijze dat onveilige situaties zo veel mogelijk worden uitgesloten?
- wordt het verblijf in de JJI aangewend voor de (her)opvoeding en behandeling van jeugdigen op basis van hun individuele behoeften en problematiek?
- beschikt de JJI over voldoende (specialistische) kennis en professionaliteit om een veilig leef-, behandel- en werkklimaat te waarborgen?

Wijze van beoordelen

De inspecties hebben in een toetsingskader voor elk van de vier risicogebieden criteria geformuleerd. De inrichting krijgt een score voor elk criterium. Hierin maken de inspecties concreet of de inrichting voldoet aan wat de inspecties verwachten en hoe de inspecties dit beoordelen. Het uitgewerkte toetsingskader met de gehanteerde score-classificaties staat in bijlage 2.

De inspecties hebben hun verwachtingen en oordeel gebaseerd op de Beginselenwet JJI, de gezondheidswetgeving en de onderwijswetgeving.

Uitvoering van het onderzoek

De inspecties hebben het onderzoek gezamenlijk uitgevoerd. Zij hebben beleidsdocumenten geanalyseerd, zij hebben de inrichting bezocht en daar cliëntendossiers getoetst en gesprekken gevoerd met de (school)directie, jongeren, groepsleiders, gedragsdeskundigen, beveiligingmedewerkers, leerkrachten, de medische dienst, leidinggevenden en de Commissies van Toezicht en voor de Begeleiding. De inspecties hebben ook observaties gedaan in de inrichting. Zij hebben daarna hun bevindingen geanalyseerd en beoordeeld.

Bijlage 2 Score-classificaties per risicogebied, criterium en indicator

Toelichting op scoreclassificaties per indicator

Risicogebied preventie en beheersing agressie en geweld				
De inrichting neemt afdoende maatregelen om agressie en geweld te voorkómen				
<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Veiligheid gebouw	Het ontwerp en de constructie van de gebouwen dragen bij aan het ontstaan van onveilige situaties	Bij de bouw van de inrichting is het risico van het ontstaan van onveilige situaties goed doordacht	Indeling van het gebouw, zichtlijnen, technische of elektronische hulpmiddelen dragen bij aan een veilige verblijfssituatie voor jongeren en medewerkers	De bijdrage van het gebouw en de technische voorzieningen aan de veiligheid voor jongeren en medewerkers wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig verbeterd
Inzicht in veiligheidsbeleving	Er is onvoldoende inzicht in de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers	Er is onderzoek gedaan naar de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers.	De veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers wordt periodiek onderzocht met gestandaardiseerde instrumenten. Medewerkers en jongeren hebben respect voor sekse, cultuur en godsdienst. Er is ruimte voor het uiten van kritiek en het erkennen van fouten. De leiding toont zich betrokken bij dit onderwerp	Trends en ontwikkelingen in de veiligheidsbeleving van jongeren en medewerkers worden onderzocht en gebruikt om het veiligheidsbeleid aan te passen en te verbeteren
Inventarisatie veiligheidsrisico's	Er is geen RIE of het onderwerp agressie en geweld is hierin niet opgenomen	De risico's m.b.t. agressie en geweld zijn onderzocht en beschreven in de RIE en PvA. De risico-inventarisatie en – evaluatie behelst ten minste: Inventarisatie onveilige plekken en situaties; Inventarisatie risicomomenten m.b.t. het dagprogramma; Inventarisatie veiligheidsbeleving jongeren en medewerkers	Maatregelen om agressie en geweld tegen te gaan zoals gesteld in het PvA worden ook uitgevoerd	Het effect van de genomen maatregelen wordt onderzocht en geëvalueerd. De risico's m.b.t. agressie en geweld worden regelmatig opnieuw geïnventariseerd
Beleid preventie en beheersing incidenten	Er wordt geen aantoonbaar veiligheidsbeleid gevoerd	Er is een (schriftelijk) veiligheidsbeleid aanwezig, dat	Medewerkers zijn op de hoogte van het veiligheidsbeleid en	Het veiligheidsbeleid wordt periodiek geëvalueerd en zo

		vertaald is in dienstinstructies, protocollen rond omgaan met agressief gedrag, een gedragscode en een sanctiebeleid	passen dit (waar nodig) toe in het dagelijks contact met de gedetineerden. Jongeren en andere relevante groepen worden geïnformeerd over (aspecten van) het veiligheidsbeleid	nodig bijgesteld.
Training medewerkers.	Medewerkers worden niet of niet voldoende getraind in het omgaan met agressie en geweld	De medewerkers worden getraind in het omgaan met agressie en geweld. Deze training behelst ten minste het omgaan met verbale agressie (intimidatie, bedreigingen), het aanleren van deëscalerend gedrag, handhaven orde en veiligheid, hanteren beperkende regels/toepassen proportioneel geweld	De medewerkers kunnen het geleerde in de training (waar nodig) toepassen	De training in het omgaan met agressie en geweld wordt periodiek herhaald, geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid ongewenste omgangsvormen	Er is geen of onvoldoende (aantoonbaar) beleid Ongewenste Omgangsvormen	Er is een (schriftelijk) beleid Ongewenste Omgangsvormen aanwezig. Het beleid bevat ten minste een gedragscode, sanctionering, Vertrouwenspersoon, klachtenregeling/procedure, klachtencommissie, voorlichting. Op school zijn daarnaast pestprotocollen, omgangsregels, regels voor het dragen van bepaalde kleding/symbolen	Medewerkers zijn op de hoogte van het beleid Ongewenste Omgangsvormen en kunnen het waar nodig toepassen. Seksuele intimidatie, pesten, discriminatie wordt voorkomen	Het beleid Ongewenste Omgangsvormen wordt (mede n.a.v. meldingen/klachten) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid integriteitsbreuken	Er is geen of onvoldoende (aantoonbaar) beleid integriteit	Er is een (schriftelijk) beleid integriteit aanwezig. Het beleid bevat ten minste een gedragscode, risicoanalyse, voorlichting, inventarisatie, risicofuncties, procedure en afhandelen incidenten etc.	Medewerkers zijn op de hoogte van het beleid integriteit en kunnen het waar nodig toepassen	Het beleid integriteit wordt (mede n.a.v. meldingen/klachten) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied preventie en beheersing agressie en geweld

De inrichting treedt adequaat op tegen agressie en geweld

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Personele bezetting	M.b.t. de inzet van personeel is niet (aantoonbaar) rekening gehouden met de risico's in de inrichting	M.b.t. de inzet van personeel is aantoonbaar rekening gehouden met de risico's in de inrichting	De (extra) inzet van personeel op risicomomenten/locaties is geformaliseerd en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	De personeelsinzet wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Melding, registratie en analyse van incidenten	Er is geen systeem voor het melden en registreren van incidenten of dit wordt niet/onvoldoende gebruikt. N.a.v. incidentmeldingen wordt niet onverwijld actie ondernomen door het bevoegd gezag	Er is een systeem voor het melden en registreren van incidenten. Hieronder vallen ook het vaststellen van meldingsnormen, meldplicht, meldpunt, meldings-/MIP-commissie. Het bevoegd gezag treedt sanctionerend op	De procedure voor het melden en registreren van incidenten is bij de medewerkers bekend en wordt als zodanig ook toepast. Er is een overzichtelijke incidentenregistratie. Toedracht en afhandeling van incidenten wordt grondig onderzocht en vastgelegd	Incidenten worden geanalyseerd en teruggekoppeld. De incidentenregistratie wordt periodiek geëvalueerd, wat zo nodig leidt tot bijstelling van beleid
Alarmeringsprocedure.	De inrichting heeft geen alarmeringsprocedure.	Er is een (schriftelijke) alarmeringsprocedure aanwezig met daarin werkwijze alarmering, voorlichting en onderricht, praktijkoefeningen, registratie en evaluatie alarmmeldingen	Medewerkers zijn op de hoogte van de alarmeringsprocedure en passen deze toe	De alarmeringsprocedure wordt (mede n.a.v. alarmmeldingen en praktijkoefeningen) periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Samenwerking inrichting en school m.b.t. incidenten	Er is geen (aantoonbare) samenwerking tussen school en inrichting	De samenwerking tussen school en inrichting is vastgelegd in overlegvormen en schriftelijke afspraken.	De samenwerking tussen school en inrichting is geformaliseerd en maakt deel uit van het inrichtingsbeleid	De samenwerking tussen school en inrichting wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Nazorg incidenten	Er is geen (aantoonbare) procedure m.b.t. opvang en nazorg	Er is een (schriftelijke) procedure voor opvang en nazorg aanwezig. Betrokkenen worden getraind	Medewerkers zijn op de hoogte van de procedure voor opvang en nazorg en deze wordt als zodanig ook toegepast	De procedure voor opvang en nazorg wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied bejegeningssklimaat

De inrichting waarborgt de rechten van de jongeren

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Informereren van jongeren	De inrichting informeert jongeren niet systematisch over rechten en plichten	Er is een protocol dat wordt gehanteerd om jongeren te informeren over rechten en plichten	Jongeren zijn op de hoogte van de rechten en plichten die aan hun verblijf in de JJI verbonden zijn	De effecten van het informeren van jongeren worden onderzocht en geëvalueerd en de werkwijze en te hanteren middelen worden verbeterd
Klachtprocedures, verzoek- of bezwaarschriften	Er is geen beleid gericht op benutten van klachten en klachtprocedures om de rechten van jongeren te borgen en op een voortvarende afhandeling van klachten	Er is een vastgelegd beleid dat voorziet in een zorgvuldige en voortvarende afhandeling van klachten van jongeren	Jongeren beschouwen het indienen van klachten als een vanzelfsprekend en geaccepteerd middel om op te komen voor hun rechten	Een periodieke analyse van ingediende en gegrond verklaarde klachten wordt besproken met medewerkers en jongeren. De uitkomsten van dat gesprek worden in beleid vertaald. Er is aandacht voor "harde" en "zachte" klachten
Hulp en rechtsbijstand	Er is geen beleid gericht op het bieden van ondersteuning aan jongeren die klachten willen indienen	Jongeren worden in de gelegenheid gesteld om contact op te nemen met voogd/advocaat of andere personen of instanties die hen bij het indienen bij de behandeling van klachten kunnen ondersteunen	De inrichting ondersteunt de jongeren actief bij betrekken van hulp en passende bijstand bij behandeling van klachten	Ondersteuners bij klachtbehandeling worden actief betrokken bij het wegnemen van de oorzaken die aan klachten ten grondslag liggen
Recht op medische/psychiatrische behandeling	De inrichting onthoudt jongeren het recht op een medisch/psychiatrische behandeling	De inrichting heeft een geformaliseerde visie op het recht van jongeren op een medisch/psychiatrische behandeling	De visie op het recht van jongeren op een medisch/psychiatrische behandeling is bij medewerkers bekend en er wordt conform gehandeld	Periodiek wordt de geformaliseerde visie inzake psychiatrische stoornissen getoetst en zo nodig bijgesteld
Visie op geprotocolleerd uitvoeren van separaties en isolaties	De inrichting heeft geen beleidsvisie op het plaatsen in afzondering en isolatie	De inrichting heeft een beleidsvisie op het plaatsen in afzondering en isolatie	De beleidsvisie is bekend bij medewerkers en is sturend voor hun handelen	De beleidsvisie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Dagbesteding jongeren (onderwijs of anderszins)	Niet voor alle jongeren is er direct een plaats op school of binnen een andere dagbesteding. Jongeren moeten dagdelen op kamer/cel doorbrengen	Jongeren gaan naar school of een andere dagbesteding als programmavulling	Het onderwijs is een essentieel onderdeel van de behandeling en heeft een vanzelfsprekende plaats	School en inrichting evalueren frequent het onderwijs en/of de dagbesteding en trekken waar nodig beleidsconclusies

Risicogebied bejegeningsklimaat

De inrichting biedt de jongeren een voorspelbaar perspectief

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Informatie jongeren over doel en perspectief verblijf	De inrichting heeft geen actieve rol in het informeren van de jongere over de maatregel of het vonnis dat tot plaatsing in de JJI leidde	Er is beleid met betrekking tot het verzamelen van informatie over de aanleiding tot de plaatsing van jongeren en met betrekking tot de wijze waarop de jongere daarover geïnformeerd wordt	Gesprekken waarin het verblijfsperspectief aan de orde is worden systematisch gehouden met de jongeren, en de verslagen ervan worden in het persoonsdossier van de jongere opgeslagen	De inrichting onderzoekt periodiek de redenen waarom jongeren in een JJI worden geplaatst, en stelt zijn opname- en behandelingsbeleid daarop bij
Betrokkenheid jongeren bij verblijfs-/behandelplan.	De wijze waarop jongeren gehoord en betrokken worden bij (wijzigingen in) verblijfs- en behandelplannen is niet in beleid vastgelegd	In beleid en daarop gebaseerde procedures is vastgelegd hoe jongeren bij beslissingen over verblijfs- en behandelplannen betrokken worden	Groepsleiding/ gedragsdeskundigen bespreken (voorgenomen wijzigingen in) verblijfs- en behandelplannen met de jongeren, en maken daarvan verslag t.b.v. het dossier. Jongeren zijn van deze werkwijze op de hoogte	De inrichting onderzoekt en evalueert de invloed die de jongeren hebben op verblijfs- en behandelplan
Betrokkenheid ouders/wettelijke vertegenwoordigers bij verblijfs-/behandelplan	De wijze waarop wettelijke vertegenwoordigers en ouders betrokken worden bij beslissingen over verblijfs- en behandelplannen is niet in beleid vastgelegd	In beleid en daarop gebaseerde procedures is vastgelegd hoe de inrichting wettelijke vertegenwoordigers en ouders wil betrekken bij het vaststellen van verblijfs- en behandelplannen	De inrichting gebruikt de inbreng van wettelijke vertegenwoordigers en ouders om het verblijfs- behandelplan inhoud te geven. Deze inbreng wordt schriftelijk vastgelegd	De inrichting onderzoekt regelmatig welke factoren van invloed zijn op het effectief betrekken van wettelijke vertegenwoordigers en ouders bij het inhoud geven aan verblijfs- en behandelplannen, en stelt zijn beleid daarop bij
Informatie jongeren over doel en perspectief school	Jongeren gaan naar school omdat ze overdag niet op de groep mogen blijven en dit is tevens het belangrijkste argument voor het schoolbezoek	De school bespreekt met iedere jongere de plaats en functie van het onderwijs binnen de behandeling	School heeft een heldere intakeprocedure waarbij voorgeschiedenis en toekomstige schoolloopbaan expliciet worden vastgelegd samen met de jongere	De school analyseert frequent de toelatingsprocedure van het onderwijs in het perspectief van de jongeren

Risicogebied bejegeningssklimaat

De inrichting gaat respectvol om met de jongeren

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Bescherming privacy en persoonlijke levenssfeer	De inrichting heeft geen beleid m.b.t. de bescherming van eigendommen, de persoonlijke levenssfeer van de jongeren en het delen van informatie over de jongere	De bescherming van informatie over jongeren, van eigendommen en de persoonlijke levenssfeer is in beleid vastgelegd	Medewerkers hanteren het inrichtingsbeleid m.b.t. de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van jongeren. Incidenten en dilemma's op dit terrein worden besproken	Het beleid met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer wordt op basis van onderzoek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Naleving gedragsregels/omgangsvormen	Er is geen beleid (of slechts beleid op onderdelen) met betrekking tot het handhaven van gedragsregels en omgangsvormen, die binnen de leefgroep of de onderwijssituatie gelden	Er is inrichtingsbeleid m.b.t. de gedragsregels en omgangsvormen. Medewerkers onderkennen het belang van regelmaat, voorspelbaarheid en consequent optreden	Het beleid m.b.t. gedragsregels en omgangsvormen is schriftelijk vastgelegd, en bekend bij de jongeren. Het wordt consequent uitgevoerd door de medewerkers. Op afwijkingen wordt adequaat gereageerd	De handhaafbaarheid van gedragsregels wordt periodiek geëvalueerd. Zo nodig wordt het beleid bijgesteld
Nemen/verantwoorden van sanctionerende en geweldsmaatregelen	Het opleggen van sancties aan jongeren vindt niet altijd plaats volgens de in de Bij en afgeleide regels vastgelegde procedures. Medewerkers zijn niet allemaal geschoold en geoefend voor het gebruik van veiligheidsmiddelen en geweld	Het opleggen van sancties en maatregelen gebeurt volgens protocollen die gebaseerd zijn op de Bij. Daaronder begrepen zijn time out en kortdurende kamerplaatsing. Alle sancties worden schriftelijk vastgelegd. Alle daarbij betrokken medewerkers zijn getraind en geoefend m.b.t. hantering geweld en veiligheidsmiddelen	Er zijn algemene richtlijnen voor het opleggen van sancties voor gedragingen van jongeren. Afwijkingen daarvan worden in beeld gebracht. Aan een zorgvuldige communicatie met de jongeren over opgelegde sancties wordt zichtbaar aandacht besteed	Het sanctiebeleid van de inrichting wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Besluitvorming/verantwoording van intrekken vrijheden	De voorwaarden waaronder vrijheden kunnen worden ingetrokken zijn niet in een beleid vastgelegd en niet altijd bekend bij de jongeren	De inrichting heeft een beleid met betrekking tot het toekennen van beloningen en het intrekken van vrijheden	Het beleid m.b.t. het toekennen van beloningen en het intrekken van vrijheden is schriftelijk vastgelegd. Het wordt consequent toegepast. Medewerkers en jongeren zijn ervan op de hoogte	Het beleid m.b.t. straffen en belonen en het intrekken van vrijheden wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

Risicogebied opvoeding en behandeling

De inrichting stelt de opvoeding van de jongeren centraal

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Aansluiting dagprogramma bij ontwikkelingsbehoeften	De inrichting heeft geen vastgelegd dagprogramma per groep	Voor elke groep heeft de inrichting een vastgelegd dagprogramma dat afgestemd is op de ontwikkelingsbehoefte van de jongeren in de groep	Het dagprogramma is bij alle jongeren en groepsleiders bekend en wordt consequent uitgevoerd. Afwijkingen van het dagprogramma moeten worden onderbouwd	Het dagprogramma wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast
Afstemming leefomgeving op ontwikkelingsbehoeften	De fysieke inrichting van de leefruimtes is uitsluitend bepaald door veiligheidsoverwegingen	De leefruimtes maken een verzorgde indruk, ze zijn opgeruimd, ordelijk en schoon. Daarnaast hebben de leefruimtes kenmerken van een huiselijk interieur (bijv. zithoek, eettafel, TV)	De leefruimtes hebben een uitnodigend karakter voor jongeren en groepsleiding en er zijn uitingen van hedendaagse jongerencultuur (bijv. posters), afgestemd op de doelgroep. (let wel: geen agressieve/seksueel getinte posters). Jongeren worden betrokken bij het op orde houden van de ruimtes	De fysieke inrichting, aankleding en verzorging van de leefruimtes is onderwerp van gesprek tussen jongeren en medewerkers en wordt zo nodig verbeterd en bijgesteld
Samenstelling leefgroepen	De leefgroepen worden samengesteld op basis van capaciteit en niet op basis van individuele kenmerken van de jongere	Enige gerichte toewijzing van jongeren naar leefgroepen vindt plaats binnen de inrichting maar dit is niet systematisch (d.w.z. op basis van een screening van alle jongeren nadat ze geplaatst zijn)	De inrichting bepaalt naar welke leefgroep individuele jongeren gaan op basis van een screening binnen de inrichting en (indien van toepassing) met gebruikmaking van vooraf verzamelde informatie. Er wordt rekening gehouden met de problematiek en delictgeschiedenis van jongeren	Periodiek evalueert de inrichting de wijze waarop en de mate waarin de leefgroepen worden samengesteld op basis van de ontwikkelingsbehoefte van individuele jongeren. Zo nodig vinden aanpassingen plaats.
Samenstelling schoolgroepen	De samenstelling van de schoolgroepen is volledig willekeurig	De school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen	De school bepaalt de samenstelling van de schoolgroepen aan de hand van de ontwikkelingsbehoeften van individuele jongeren	De school evalueert periodiek de samenstelling van de schoolgroepen en past de samenstelling zo nodig aan
Multidisciplinair overleg over begeleiding jongeren/leerlingen	Er is geen multidisciplinair overleg geregeld	Frequentie en samenstelling van het multidisciplinair overleg is vastgelegd	De inhoud van het multidisciplinair overleg is vastgelegd en betreft in ieder geval de dagelijkse begeleiding	De functie en invulling van het multidisciplinair overleg wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast

			van individuele jongeren, zowel op de groepen als op school	
Bepalen beginsituatie leerlingen	Bij plaatsing wordt er geen beginsituatie geformuleerd en/of ontbreken essentiële gegevens van de leerlingen	Voor leerlingen van wie gegevens beschikbaar zijn wordt de beginsituatie vastgesteld	CvB bepaalt voor alle leerlingen de beginsituatie	De school heeft een systeem waarbij voor alle leerlingen de beginsituatie wordt vastgesteld en dit systeem wordt frequent geëvalueerd
Volgen vorderingen en ontwikkeling leerlingen	Er ontbreekt een functionerend leerlingvolgsysteem	Er is een leerlingvolgsysteem	Voor alle leerlingen is er een leerlingvolgsysteem en op basis van dit systeem wordt het onderwijs vormgegeven	De school gebruikt het systeem om leerlingen te volgen ook om onderwijsinhoudelijke keuzes te maken en het beleid bij te stellen
Leerinhouden/dagprogramma in relatie tot handelingsplan	De leerinhouden en het dagprogramma komen voort uit het aanbod van de school	Leerlingen hebben slechts ten delen een programma dat in overeenstemming is met hun onderwijsbehoeften	De school heeft een aanbod en aanpak die past bij de onderwijsbehoeften van de leerlingen verwoord in het handelingsplan	De school analyseert systematisch of het aanbod aansluit bij de behoeften van de leerlingen. Dit leidt tot aanpassingen
Evaluatie uitvoering handelingsplan	Voor evaluatie is geen tijd	De CvB bespreekt met het personeel de uitvoering van de handelingsplannen	Bespreeken en evalueren van de handelingsplannen is ingebed in de overlegstructuur van de school	De evaluatie van de handelingsplannen leidt op schoolniveau tot aanpassingen en bijstellingen. Belanghebbenden zijn hierbij betrokken (team, inrichting etc.)

Risicogebied opvoeding en behandeling

De inrichting behandelt jongeren met psychiatrische en gedragsproblematiek

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Visie op het voorkomen van psychiatrische stoornissen	De inrichting heeft geen visie op psychiatrie binnen JJI	De inrichting heeft visie op psychiatrie binnen JJI, maar niet schriftelijk vastgelegd	De visie op psychiatrie in JJI is schriftelijk vastgelegd (geformaliseerd) en maakt onderdeel uit van beleid inrichting	Periodiek wordt de geformaliseerde visie inzake psychiatrische stoornissen getoetst en zo nodig bijgesteld
Herkennen en diagnosticeren van behandelbare psychiatrische stoornissen	De inrichting hanteert geen methodiek om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren	Binnen de inrichting wordt gewerkt met een methodiek om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren	De methode om psychiatrische stoornissen bij jeugdigen te herkennen en te diagnosticeren is beschreven en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	Het beleid inzake het herkennen en diagnosticeren van psychiatrische stoornissen wordt periodiek getoetst en zo nodig bijgesteld
Intern en/of extern behandelbaar aanbod behandelbare psychiatrische stoornissen	De inrichting biedt geen intern en/of extern behandelbaar aanbod voor jeugdigen met een behandelbare psychiatrische stoornis	Het intern en/of extern behandelbaar aanbod voor jeugdigen met een psychiatrische stoornis is (beperkt) aanwezig en niet geformaliseerd in het inrichtingsbeleid	Het intern en/of extern behandelbaar aanbod voor jeugdigen met een psychiatrische stoornis is geformaliseerd en maakt onderdeel uit van het inrichtingsbeleid	Het geformaliseerde behandelbaar aanbod wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Visie op het uitvoeren van geprotocolleerde geneeskundige behandelingen onder dwang	De inrichting heeft geen beleidsvisie op het toepassen van geneeskundige handelingen onder dwang	De inrichting heeft een beleidsvisie op het toepassen van geneeskundige handelingen onder dwang	De beleidsvisie is bekend bij medewerkers en is sturend voor hun handelen	De beleidsvisie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Multidisciplinaire vaststelling medisch-psychiatrisch behandelbeleid	Er is geen structureel overleg tussen medische dienst, psychiater, gz-psychologen om psychomedische zorg te waarborgen en te coördineren	De (multidisciplinaire) samenstelling, werkwijze en bevoegdheden van de overlegvorm zijn beschreven	Het psychomedisch- of behandeloverleg vindt structureel plaats en voldoet aan de doelstelling	Het psychomedisch- of behandeloverleg maakt structureel onderdeel uit van het inrichtingsbeleid en jaarlijks brengt het overleg een verslag uit dat deel uitmaakt van het jaarverslag van de inrichting
Behandeling PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren op basis van behandelplan	Behandelplannen worden niet opgesteld voor alle te behandelen jongeren	Voor iedere PIJ'er en civielrechtelijk geplaatste jongere wordt een behandelplan opgesteld waarin minimaal is opgenomen: een omschrijving van de problematiek van de jongere en een beschrijving van een passend begeleidings-/of behandeltraject	De in te zetten behandeling is uitgewerkt in termen van concrete, aan termen gebonden doelen en middelen. Hierbij wordt expliciet gebruik gemaakt van vooraf verzamelde informatie (bijv. het Raadsonderzoek, de BARO, evt. PO). De behandeling wordt	De behandelingen van PIJ'ers en civielrechtelijk geplaatste jongeren en de kwaliteit van de behandelplannen worden op inrichtingsniveau periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

conform plan uitgevoerd en
geëvalueerd Er wordt expliciet
stilgestaan bij het behalen van
de behandeldoelen

Risicogebied deskundigheid van het personeel

De inrichting draagt zorg voor een professionele bedrijfscultuur

<i>Indicator</i>	<i>Afwezig</i>	<i>Aanwezig</i>	<i>Operationeel</i>	<i>Geborgd</i>
Formatie gezondheidszorgfuncties volgens DJI adviesnorm.	De formatie van gezondheidszorgfuncties is over de hele linie beneden de adviesnorm van DJI	De formatie van gezondheidszorgfuncties is voor een aantal functies (bijna) conform de adviesnorm van DJI	De formatie van gezondheidszorgfuncties voldoet aan de adviesnorm van DJI	De DJI adviesnorm is operationeel en het beleid inzake de gezondheidszorgformatie wordt periodiek geëvalueerd
7x24 uurs bereikbaarheid arts en psychiater	De 7x24 uurs bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater is niet geregeld	Er zijn (mondelinge) afspraken over de 7x24uurs bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater en deze functioneren	De 7x24 uurs bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater functioneert en is schriftelijk vastgelegd	De geformaliseerde 7x24 uurs bereikbaarheid van de huisarts of inrichtingsarts en psychiater wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Kwaliteit en deskundigheid personeel in relatie tot behoefte doelgroep	Er zijn geen selectienormen vastgesteld voor het personeel.	Selectienormen voor het personeel zijn vastgelegd. De normen sluiten aan op de behoefte van de doelgroep en op in functieomschrijvingen vastgelegde taken en verantwoordelijkheden	Er worden objectieve selectieprocedures gehanteerd en selectie vindt plaats volgens de vastgestelde normen en procedures. De medewerkers zijn op de hoogte van hun taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden	De inrichting bewaakt dat de kwaliteit en niveau van nieuwe medewerkers in verhouding staat tot de eisen van het werk en de behoefte van de jongeren. De selectienormen en –procedure en de functiedocumenten worden periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Beleid professionele ontwikkeling medewerkers	Er is geen vastgelegd beleid voor het inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers.	De inrichting voert (vastgelegd) beleid dat voorziet in het inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers (denk aan: inwerkprogramma; interne opleiding; persoonlijke ontwikkelplannen; vormen van deskundigheidsbevordering als onderlinge coaching, intervisie, vaardigheidstraining, etc; vormen van ondersteuning als collegiale consultatie en werkbegeleiding)	Medewerkers worden structureel ondersteund bij het uitvoeren van hun dagelijkse werkzaamheden en maken gebruik van inwerkprogramma's, interne opleidingen en andere ondersteuningsvormen	Professionele houding en ontwikkeling van medewerkers is onderwerp van functionerings- en beoordelingsgesprekken. Het beleid voor inwerken, ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld
Scholingsaanbod gezondheidszorggebied	De inrichting biedt medewerkers geen gezondheidszorg	Het scholingsaanbod van de inrichting voorziet in gezondheidszorg	Medewerkers worden gestimuleerd of verplicht gesteld gebruik te maken van	Het scholingsaanbod wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld

	(bij)scholingsmogelijkheden.	deskundigheidsbevordering	het scholingsaanbod	
Handelen medewerkers in relatie tot behoefte doelgroep	Er wordt niet gewerkt volgens een vastgelegde methodiek	Het gewenste handelen van medewerkers is vastgelegd in een methodiek die toegespitst is op de ontwikkelingsbehoeften van de doelgroep	Medewerkers werken volgens de vastgelegde methodiek. Medewerkers zijn flexibel en kunnen hun handelen aanpassen naar gelang de specifieke eisen van de situatie	De leidinggevenden hebben zicht op de mate waarin medewerkers werken conform de methodiek. Dit is onderwerp van gesprek tijdens o.a. functioneringsgesprekken. Indien nodig wordt deskundigheidsbevordering ingezet

Tijdens het vervolgtoezicht hebben de inspecties hun conclusies over de voortgang in de praktijk van de verbeteringen in de inrichtingen in brieven aan de inrichting vastgelegd. In deze bijlage staan de brieven, waarbij de aanhef is weggelaten.

Brief van 9 april 2008

Op 1 februari 2008 heeft een afvaardiging van de inspecties die in maart 2007 het toezicht uitvoerden op de veiligheid in uw inrichting³, overleg gevoerd met u, uw plaatsvervangend directeur en de teamleider van het Altracollege. De aanleiding is dat uit dit toezicht bleek dat Het Jongeren Opvang Centrum een ernstig risico loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat en dientengevolge onder verscherpt toezicht staat.⁴

Het doel van het overleg was dat u de inspecties informeert over de voortgang van de kwaliteitsverbeteringen op basis van het verbeterplan dat de inrichting en de school opstelden.

Informatie van inrichting en school over de ingezette verbeteringen

Er zijn diepe ingrepen geweest in de structuur van de organisatie en de bemensing: aanstelling van een adjunct-directeur, een andere positionering van gedragsdeskundigen, aanstelling van nieuwe afdelingshoofden; van veel mensen is afscheid genomen.

Sinds 1 oktober 2007 is de inrichting in de opbouwfase. Er wordt hard gewerkt aan verbeteringen op basis van het Plan van Aanpak "Een veilig perspectief". De inrichting heeft het A3 jaarplanmodel gekozen als sturingmodel. Het ontwikkelproces wordt gemonitord door een extern onderzoeksbureau. De hele inrichting wordt fasegewijs vervangen door nieuwbouw. Tot 2011 zal een deel van de capaciteit buiten gebruik zijn. De totale nieuwbouw van de inrichting zal tot meer veiligheid leiden. De beveiligingsgroep is uitgebreid. De afdeling is beter ingepast in de processen. Er is geïnvesteerd in training. Kamerinspecties worden uitgevoerd door koppels van groepsleiders en beveiligers. Het rooster heeft nu elke schooldag eenzelfde indeling. Er wordt gewerkt in lessen van een uur. De thema's van de lessen zijn beter herkenbaar, omdat ze in vaste vaklokalen plaatsvinden. De personele bezetting van het onderwijs is op orde gebracht. De lesuitval is weg.

Er is een onderwijsbegeleider, waardoor de afstemming tussen inrichting en school beter is. De verzamelde informatie met betrekking tot de beginsituaties van de leerling wordt nu gedeeld en besproken in een overleg waarbij ook ouders, gezinsvoogd, trajectbegeleider en onderwijsbegeleider zijn betrokken.

Er zijn klassenmappen waardoor docenten inzicht krijgen in de plannen die de inrichting heeft en deze in hun eigen handelingsplan verwerken. Alle docenten rapporteren over het gedrag van de leerlingen en delen die informatie met de mentoren die elke unit voor het contact met de school inzet.

³ De Inspectie jeugdzorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie voor de Sanctietoepassing.

⁴ Informatie over het vervolgtoezicht van de gezamenlijke inspecties hebt u ontvangen in de notitie "Vormgeving vervolgtoezicht Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen", Utrecht, november 2007.

Het activiteitenaanbod in de avonduren is uitgebreid met kookactiviteiten of maatschappelijk culturele vorming. En er zijn ook themaweken.

Het werken met het competentiemodel heeft hernieuwde aandacht gekregen. Daarvoor zijn cursussen gegeven. De inrichting neemt deel aan het JJI-brede traject voor de implementatie van de basismethodiek. Veel pedagogisch medewerkers zijn in opleiding. De gedragscode is geïmplementeerd. De gedragswetenschappers zitten nu met de pedagogisch medewerkers in overleg. Er wordt gewerkt aan invoering van intervisie.

Afspraken tussen inspecties en inrichting / school

De inrichting zal de inspecties informeren over het stappenplan dat binnenkort gereed is, waarin verbouwingen, toegroei naar de volledige capaciteitsbenutting en de ontwikkeling van organisatie en medewerkers in samenhang worden beschreven.

Conclusie inspecties

Op basis van bovenstaande bevindingen concluderen de inspecties dat in juli 2008 een vervolgesprek plaatsvindt waarin de inrichting en de school de inspecties nader informeren over de voortgang van de invoering van geplande verbeteringen. Het verscherpt toezicht blijft vooralsnog gehandhaafd.

Brief van 16 juli 2008

Op 2 juli 2008 heeft een afvaardiging van de inspecties die in maart 2007 het toezicht uitvoerden op de veiligheid in uw inrichting⁵, overleg gevoerd met u, de adjunct directeur en de directeur van het Altracollege. De aanleiding is dat uit dit toezicht bleek dat Het Jongeren Opvang Centrum een ernstig risico loopt op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat en dientengevolge onder verscherpt toezicht staat.⁶

Het gesprek was een vervolg op het gesprek dat op 1 februari 2008 met u is gevoerd.

Het doel van het overleg was dat u de inspecties informeert over de voortgang sinds februari van de kwaliteitsverbeteringen op basis van het verbeterplan dat de inrichting en de school hebben opgesteld.

Informatie van inrichting en school over de voortgang van de ingezette verbeteringen

In februari heeft de inrichting aangegeven welke verbeteracties in gang gezet zijn.⁷

De implementatie van deze acties verloopt volgens planning. De verbouwing van het pand verloopt voorspoedig, in januari wordt waarschijnlijk de eerste nieuwe vleugel in gebruik genomen.

Een belangrijke verbetering is de realisatie van het samenhangend dagprogramma dat per 1 juli 2008 is afgerond. De implementatie en borging hiervan heeft een doorlooptijd tot november/december

⁵ De Inspectie jeugdzorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie voor de Sanctietoepassing.

⁶ Informatie over het vervolgoezicht van de gezamenlijke inspecties hebt u ontvangen in de notitie "Vormgeving vervolgoezicht Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen", Utrecht, november 2007.

⁷ Brief 'voortgangsgesprek' Inspectie jeugdzorg aan directie J.O.C. d.d. 9 april 2008 (kenmerk: IJZ / 2843848-DvdL-0733p)

2008. De groepen worden nu geleid door een samenwerking van de afdelingsmanager, een ITB-er en een gedragsdeskundige. De directere betrokkenheid van gedragsdeskundigen bij de dagelijkse begeleiding van de jongeren werpt zijn vruchten af. Jongeren hebben in toenemende mate invloed op het dagprogramma, er is een actieve jongerenraad, 's avonds zijn meer activiteiten voorzien en van de meeste jongeren is een signaleringslijst opgesteld. Een van de positieve ontwikkelingen die kunnen samenhangen met deze veranderde structuur en werkwijze is dat het aantal fysieke escalaties sterk is afgenomen.

In het verlengde hiervan zijn veranderingen in het schoolaanbod doorgevoerd. School en inrichting werken nauwer samen. Mentoren zijn bij overleg over de jongeren aanwezig en een medewerker is voor 20 uur vrijgesteld om deel te nemen aan de trajectbesprekingen. Het schoolrooster is over het jaar heen anders verdeeld, zodat bijvoorbeeld in de zomerperiode langer kan worden lesgegeven. De school streeft hierbij naar meer integratie door, bijvoorbeeld, het organiseren van projectweken. Er is een begin gemaakt met activiteiten in de avonduren, die op termijn ingepast kunnen worden in het opleidingstraject. Een complicatie hierbij is dat door de (tijdelijke) reductie van het aantal jongeren onvoldoende schaalgrootte is ontstaan om een voldoende gedifferentieerd onderwijsaanbod te realiseren.

Het behandelbeleid heeft een impuls gekregen door het gaandeweg ontwikkelen van een visie op de behandeling van jongeren met psychiatrische problemen. Het biopsychosociaal model wordt hiervoor leidend. Een van de positieve gevolgen is dat steeds meer jongeren daadwerkelijk (medicamenteus) worden behandeld en de continuïteit van (keten)zorg beter kan worden vormgegeven, onder andere in samenwerking met de Bascule.

Daarnaast is aandacht voor een dossiervoering waarbij alle disciplines zijn betrokken en waarbij voor alle jongeren het startdossier compleet is. In zijn algemeenheid en in het bijzonder voor de groepsleiding blijft verslaglegging de nodige aandacht vergen.

De volgende kwaliteitsverbetering wordt verwacht van de introductie van de nieuwe basismethodiek (Competentiemodel & Equip). Het streven is in september en oktober de groepsleiders in het hanteren van deze methodiek te trainen. Dit kan tot gevolg hebben dat het verloop onder medewerkers toeneemt. Dat wordt door de directie niet als een negatieve ontwikkeling gezien, maar als een mogelijkheid gemotiveerde medewerkers te houden en nieuwe aan te trekken. De ontwikkeling om medewerkers van mbo-niveau naar hbo-niveau te scholen wordt voortgezet.

De volledige realisatie van het verbeterplan kan niet los worden gezien van de nieuwbouw die in 2011 klaar is. Tot die tijd is de bezettingsgraad van de inrichting aanzienlijk minder. Momenteel zijn drie van de negen groepen dicht en binnenkort volgt een vierde groep. Gaandeweg de verbouwingen zal de bezetting fluctueren.

De inrichting geeft echter aan dat de uitvoering van het verbeterplan zodanig verloopt dat een hertoets om te beoordelen of het verscherpt toezicht kan worden opgeheven in oktober 2008 door de inspecties kan worden uitgevoerd.

Afspraken tussen inspecties en inrichting / school

In februari heeft de inrichting aangegeven bezig te zijn met het opstellen van een stappenplan, waarin verbouwingen, toegroei naar de volledige capaciteitsbenutting en de ontwikkeling van organisatie en medewerkers in samenhang worden beschreven. Naar verwachting is dit plan voor 1 september klaar en de inrichting zal het dan naar de Inspectie jeugdzorg sturen. Het stappenplan van het Altra College is ter plekke uitgereikt.

Conclusie inspecties

De inspecties zijn van mening dat de voortvarendheid waarmee de directie in relatief korte tijd beleidsveranderingen heeft doorgevoerd daadwerkelijk kan leiden tot voldoende implementatie van dit beleid in oktober 2008. De inspecties zijn dan ook voornemens in oktober of november een hertoets uit te voeren om na te gaan of het risico op een onveilig leef-, behandel- en werkklimaat zodanig is verminderd dat het verscherpt toezicht kan worden opgeheven.

Bijlage 4 Geraadpleegde documenten

- Verbeterplan “een veilig perspectief”, oktober 2007
- Notitie “Koers op Veiligheid”, oktober 2008
- Het ‘J.O.C.- Cahier’ (concept) , ongedateerd
- Het informatieboekje van jongere
- De statuten van de Calamiteiten & Incidenten Registratie (CIR) – commissie i.o., ongedateerd
- Eindrapportage “Een samenhangend dagprogramma januari 2007- juli 2008”, juli 2008
- Plan van aanpak “een veilige school”, september 2008
- Naslagwerk “J.O.C. Training Gepast Fysiek Optreden”, oktober 2008

